

14111.

DEBRECZENI

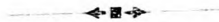
54

PROTESTÁNS LAP.

~~az egyház és iskola köréből.~~
AZ EGYHÁZ ÉS ISKOLA KÖRÉBŐL.

1881.

ELSŐ ÉVFOLYAM.

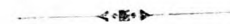

FELELŐS SZERKESZTŐ:

TÓTH SÁMUEL.

SZERKESZTŐTÁRSAK:

BÉKÉSI GYULA. GÉRESI KÁLMÁN.

DEBRECZEN.

NYOMATOTT A VÁROS KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

1881. D.

12

TARTALOM

I. Vezércikkék és értekezések.

- Gondolatok az új év kezdetén. *Tóth Sámuel* 3, 15.
 A mi igehirdetésünk. *Csiky Lajos* 4, 16, 29, 53.
 Az 53. §. *Liszka Nándor* 20, 31, 45, 57.
 Néhány szó egyházi törvénykezési rendtartásunkhoz *Tiszánt.*
 Indítvány a tömeges biróságok eszközzése tárgyában. 35.
 Jövő zsinatunk légköre. 39, 51. *Egy lelkész.*
 Sürgős teendők. 40.
 Az egyházi perrendtartás. 41, 54. *Fejes István.*
 A felekezeti türelem tulhajtása. 56.
 A cultur harc Európában. *Bierbrunner Gusztáv.* 67.
 Isten lételének bizonyítása. *Bethlendy Endre.* 89, 101.
 Gyakorlati lelkészet *Gergely K.* 93.
 A képviselőházhoz, a magyarországi hely. és agost. hitv.
 evangy. egyházak kérvénye. 99.
 Az államsegélyről és az egyszázötlet önkéntes adóról *Pótor*
Dániel. 103, 112, 120.
 Valódi és ál-vallástürelem. *Csák János.* 113, 121, 129, 140.
 Egy szó a lelkészi nyug- és gyámintézet ügyében. *Jakab An-*
tal. 121.
 Az államsegély ügye a tiszántuli ref. egyházkerületben. *Tóth*
Sámuel. 127.
 Középiskolai tanárképzés. *Békési Gyula.* 140, 152, 160, 168.
 Igé hirdetés a reformátusoknál. *Nagy Sándor.* 145, 153.
 Egyházi kérdéseink a helyi sajtóban. *Géresi K.* 151.
 Adalékok az aradi egyház történetéhez és jelenéhez *Feren-*
czy Gedeon. 161, 170.
 Pünköst ünnepén. *Tóth Sámuel.* 167.
 Államsegélyügy. *Pótor Dániel.* 177, 196.
 A prot. jogi képzésről. *Liszka Nándor.* 178, 189, 198, 204.
 Debr. jogtanárok végleménye, előterjeszti: *Liszka Nándor.*
 182, 191, 206, 212, 220, 232.
 Török Pál püspök urnak beszédéhez. *Tiszántuli.* 187, 195,
 203, 211, 210.
 Viszhang a lelk. választási törvény zsinati szabályozása tár-
 gyában. *Nagykárolyi.* 188, 197.
 A nyugalmi nap rendkívüli régisége. *Könyves János.* 205.
 Supplicatio kérdése. *Békésmegyei.* 226.
 A lelkészválasztási törvényről. *Pótor Dániel.* 234, 240.
 A bölcsélet és érettségi vizsga 241. *Melegh Gyula.*
 A közvetlen választásról. *Szeremlei Samu.* 243, 248, 256.
 Lelkészválasztási szabályok. 248.
 Észrevételek egy első osztálybeli magántanuló vizsgáján
Vagy Sándor. 252, 258.
 Tanítók országos gyűlése. α-ω. 256, 264, 274.
 Énekügy a magyarországi ref. egyházban. 260.
 Védekezés, vagy még inkább köszönetnyilvánítás. *Nagy-*
károlyi. 264, 273.
 Temetési énekszó. *Kótai Lajos.* 266, 275.
 Lelkeszi körök szükségessége. *Csabi Miklós.* 267, 281.
 Egy indítv. nem a maga helyén és idejében. *Szerkesztőség.* 272.
 Nyílt levél *Tóth Sámuel*hez *Czelder Márton* 280.
 Szerkesztőség észrevétele 281.
 Válasz *Nagy Sándor* ur kesergéseire. *Kovács J.* 282.
 Egy régi vitás kérdés. *B.* 287.
 Az országos egyházi segélyalap tervezetéről *Zsigmond Sán-*
dor 288, 298, 315.
 Utóhangok a lelk. vál. szabályok tárgyában. *Bajza István.*
 290, 299, 305.
 Válasz α-ω-nak a néptanítók zsinati kérvénye tárgyában
Kótai Lajos. 290,
 1881. november 4.

Az új középiskolai törvény javaslat és a prot. autonomia.
Békési Gyula. 295, 303, 312, 321.

A lelkészi minőség határa. 296.
 Újabb adat hitfelekezeti viszonyaink illusztrációjához. 299
 Presbyter-é a reform lelkész? *Nagy Lajos.* 304.
 Egy pár szó a házassági biráskodás ügyéhez. *Kolozs B.* 315.
 Gróf di Campello Henrik áttérése. *Soltra Alajos.* 316, 323.
 Istenben bizva. *Nagy károlyi.* 323. *Bierbrunner* 319.
 Hamis pénz.
 Felhívás a fő és középiskolák, tanítóképezdek tanárkará-
 hoz. 327.
 A keresztyénség diadalmenete. *Csiky Lajos.* 331.
 Karácson ünnepén. *W.* 335.

II. Belföld.

Rövid közlemény a szegedi ref. egyházzól. 22. *Varga P.*
 Egyetemes konvent gyűlései. márcz. 8 - 15 napjain. 94.
 Új békéscsaba egyház alakulása. 124.
 Debreczeni e. m. közgyűlése. 124, 181, 136.
 " e. m.-ben adók kivetésének ügye. 236.
 Tiszántuli egyházkerület tavaszi közgyűlése. 147. nyári 242,
 251, 257.
 Bajon kegyes adomány. 149, 153.
 Fördös jubileuma. 155.
 Liptói esperességéből. *Király Kálmán.* 157.
 Tiszáninneni egyházkerület gyűlése. 158.
 Alsó-szabolcsi e. megyei közgyűlés. 180.
 Nagy-bányai " " " 223.
 Szatmári " " " 224.
 Debr. e. m. lelkészi értekezletének javaslata a lelkészvá-
 lasztásra nézve. 231.
 Levelek körutamból. *Szalay József.* 283, 306.
 Az ágostaiak egyetemes gyűlése. 292.
 Templomszentelés Erdőgyarakon. 330.
 Zsinat.
 Országos reformált egyházi segélyalap, 6, 18.
 " " " lelkészi özvegy-árva alap. 30.
 Kérem a 16-ik századbeli ref. zsinatok végzése ügyében.
Kiss Áron. 34.
 Zsinati képviselők választása s a zsinati költségek *Tiszán-*
tuli. 111.
 Ref. zsinatunk ügye. 84.
 Zsinattartása ügyében ő felségéhez intézett kérvény. 87.
 Vallásügyi miniszter válasza. 88.
 Törvényjavaslat Zürich kanton államegyházának szerveze-
 tére 117, 130.
 A tanintézetek zsinati képviselőinek választásmódja. *Jóna*
Gyula. 119.
 Zsinatra meghívó. 139.
 Egy új zsinati tárgy. *Tiszántuli.* 159.
 Nyílt kérelem a tanítók zsinati emlékirata tárgyában. 207.
 Zsinati képviselők: 210, 217, 229, 238, 246, 262, 270, 278, 310.
 Zsinati előtanácsokmány. 278.
 Zsinati rövid krónika. 301, 309, 310, 317, 318, 326.
 Zsinat monumentuma 311.
 332 év múlva. *Racz K.* 314.
 Szeremlei Sámuel emlékirata. 322, 329, 338.
 Zsinat után. *Dömény József.* 329, 337.
 Felhívás az egyházkerületi elnökökhöz. 336.

III. Külföld.

37, 50, 80, 92, 118, 137, 172, 228, 237, 245, 276, 282,
 302, 309, 317 legnagyobb részt *Csiky Lajostól.*
 Bázeli szeretet adomány. *Filó Lajos.* 99.

IV. Irodalom.

- Rothe Richárd Geschichte der Predigt. 10.
Zöckler Die Lehre vom urstand des Menschen. 10.
Evangéliomi lelkési tár. 10, 48.
Egyházi beszédek : *Horváth Sándor*. 10.
" " *Sziládi János*. 192, 201.
Anthologia latina 10.
Horatii Flacci opera omnia. 10.
T. Marcius Plautus Trinumusa. 10.
Ágostai egyetemes egyházi közgyűlés jegyzőkönyve 10.
Tanáregyesületi évkönyv. 25, 91.
Erdélyi anyaszentegyház jegyzőkönyve. 25.
Vasárnap. 25, 48, 126, 166, 270.
Hasznos mulattató. 25.
Önuralom szabadult fegyenczek részére. 38.
Az erdélyi ágost. hit. egyház évkönyve. 47.
Jahrbuch für die Vertretung und Verwaltung der evang.
Landeskirche in Siebenbürgen. 47.
Dunántuli ref. e. k. jegyzőkönyve, 47.
A magyarországi prot. egyháztörténelme Farkas Józseftől. 47
83, 91. Balogh Ferencz.
Magyar prot. egyházi és isk. figyelő 3-ik évfolyam. 47, 83.
Protestáns pap 48, 83.
Zeitschrift für Kirchenrecht. 48.
A ker. egyház történelme. *Varga L.* 48, 222. *Balogh Ferencz*
Német egyházi beszéd irodalom. 48.
Gyakorlati biblia magyarázatok ügyében jelentés 48, 1 sz. 82.
Nagy Lajos : Vázlatok az egyházi beszédekhez. 48. bírálata.
Gergely K. 105, 134.
Gerock Bibliamagyarázat kiadása. 61.
Szatmári ref. iskola története 61.
Hittemploma előfizetésének határideje 73, 126, Ismertetése
191, 200, 208. *Csiky L.*
Beregi e. m. jegyzőkönyve 82. Udvarhelyi e. m. jegyzők 82.
Békésbánati " 82.
Foktői ref. egyház multja és jelene. 82.
Magyarbüntetőjog tankönyve. 91.
Nemzeti nevelés havi folyóirat. 92.
Értesítés Révész I. művei árleszállításáról. 97.
Betűrendes tárgymutató a tiszántuli e. k. jegyzők.-hez. 106.
At nem gondolt irodalmi csempészet. *Bonyhay B.* 106. Vá-
lasz 117.
Kuttner Sándor földirata. *Rácz Károly*. 115.
Balogh F. egyháztörténete. 118.
Tiszáninneni e. k. jegyzőkönyve. 118.
Spurgeon beszédei. 138.
Konvent kiadványai. 138.
Mulattató zsebkönyvtár. 138.
Észrevételek a szatmári ref. iskola története című mun-
kára. 142. Kiss Kálm.
Az egyet. presbyteri szövetség 2-ik emlékkönyve. 143.
Az iskolázás jelene Angolországban. 144.
Révész B. vasárnapi imádságai. 174.
Zsilinszky Mihály a m. orsz. egyh. gyűlések vallásügyi
tárgyalásai. 174.
Válasz az észrevételekre. 179. Kovács J.
Uj magyar athenásra felhívás. 193.
Prot. theol. könyvtár 1880. évi folyamáról jelentés. 194.
Felhívás egyházi beszédekre Lukács Ödöntől. 229. 286.
Irodalmi jelentés *Rácz Károly*tól. 237.
Templomi szószerk. *Madarász Imre*. 253.
Zsinati értesítő *Dömény József*.
Hittemploma 2-ik kötetére felhívás 269.
Révész I. emlékezete. 284.
Ker. egyháztört. 4-ik korszak. *Balogh Ferencz*. 284.
Tiszántuli egyházak. jegyzőkönyve 284.
Dunántuli " " 284.
Az iskolázás jelene Angolországban. 307, 315, 332. *Békéssi Gy.*
A magyar büntető törvénykönyv. 7, 43.
Prot. theol. könyvtár 1881 évi folyama 339.
Kiss Áron XVI-ik századbéli zsinatok 339.
Sárospataki lapok 340.
Közoktatás 340.

V. Tárca.

- Csokonai Vitéz Mihály. *Géresi K.* 11.
Hit- és természettudomány. *Békéssi Gyula*. 23.
Toldi. *Géresi K.* 36.
Nihilismus. *Kovács János*. 71, 84, 95, 107.
Magyarországon 1650. évben tartott nagy zsidó zsinat
leirása. *Csiky Lajos*. 135, 115, 155.
Pia Fraus a vallásos fejlődésben. *Bihari Péter*. 162, 171, 183,
208, 216, 227.
Csiky Lajos székfoglaló beszédéből : 267, 277, 284.

VI. Felsőbb hatósági rendeletek.

- Közmunka ügyében. 7.
Bélyegmentessége a csekélyebb adományoknak. 7.
Tábori lelkészek joghatósága alá tartozó egyének esketése
tárgyában. 20.
Katona tisztek megeskete. 20.
Halotti bizonyítványok tárgyában 20.
Az országos tanítói nyugdíjintézetbe fizetendő díjak tárgya-
ban. 43.
Államsegély ügyében. 43.
Kiskoruk megeskete. 57.
Külföldön nyert tanképesítés ügye. 104.
Törvénytár, törvénygyűjtemény ügyében. 115.
Landwehrek halotti bizonyítványa. 123.
Sweicziak anyakönyvezése. 201.
Kurt Hirschfeld Hans Möricz Erhárd megesketésének ada-
tai kerestetnek. 229.
Hadmentességi díj ügyében anyakönyvi kiadványok. 236.
Vagyontalan honvédek eltemetése ügyében. 253.
Honossági kérdésben. 308.

VII. Halálozások.

- Kemeneczký Gábor. 11.
Szabó Imre. 11.
Bakó István. 11.
Pap János. 26.
Nagy Pál. 50, 60.
Révész Imre. 61, 63.
Utolsó egyházi beszéde. 64, 77, 88.
Töredékek életrajzához. 65, 77, 89.
Siremléke ügyében felhívás. 67.
Családjáról gondoskodás. 80.
Emeljünk szobrot Révész Imrének. 104.
Begyűlt adományok az emlékére. 105, 125, 158, 185,
217, 262.
Részvétnyilatkozat. 118.
Arcsképe. 138, 202.
Indítvány Révész társulatügyében 148.
Püspöki hivatalnál begyűlt adományok. 286, 294,
310, 318.
Emlékbeszédet az akadémiában *Ballagi* tart. 109.
Scholcz József. 97.
Terray Károly. 97.
özv. László Sándorné. 110.
Csak János lelk. neje. 110.
Tarczi Lajos. 110.
Bartók Györgyné. 126.
Nagy Ferencz. "
Árokháti István. 164.
Zákány József. "
Soltész Lajos. 165. "
Sinka Miklós. 165.
Szücs Ferencz. 165.
Lengyel Sándor. 185.
Varga Lajosné. 202.
Takács János. 210.
Szele Imre. 229.
Molnár Aladár. 239.
Hegedüs Jánosné. 246.
Sipos Gerő. 254.
Pápay Pál. 270.

B. Kemény István. 270.
 Zsigmond Sándorné. 270.
 Török Bálint. 278.
 Szabó Lajosné. „
 Szücs Károly. „ 292.
 Sági László. 302.
 Varga István. „
 Kalmár Viktor. 302.
 Biró Károly. 310.
 Varga József. 318.
 Elekes Istvánné. 334.
 Kovács Lajos. 338.
 Csanálosy György. 342.
 Szücs Sándor. 42.

VIII. Különfélék.

Miklovicz B. és barátai alapítványa. 13.
 Gusztáv-Adolf-egylet gyámolítása 13, adakozásra felhívás 38.
 A debreczeni ref. egyház köréből. 13, 38, 62, 137, 334.
 A debreczeni főiskola köréből. 13, 26, 50, 73, 118, 138, 174, 185, 202, 342.
 Családkönyvek készítése tárgyában indítvány. 25.
 Sárospatakon leányiskola alaptökéje. 26.
 Egyetemes konvent tartásának ideje. 37.
 Tiszántuli egyházkerület tavaszi közgyűlésének ideje. 37.
 Köszönetnyilvánítás Dolinay urnak. 38.
 Gyaroki egyház részére adományozás. 38.
 Iskolai botrány Pécsen. 38.
 Kérő szó Ujlaki Gábor vitkai lelkész családja érdekében. 48.
 Egyetem Balajton. 50.
 Tanácskozás az egyházi törvénykezés tárgyában. 50, 85.
 Tanítóképeségi vizsga. 61, 165, 254.
 Fűtsük a templomokat. 61.
 H. m. vásárhelyi egyház népessége. 61.
 Kegyes hagyományok. 61.
 Ujlaki Gábor részére adakoztak 61, 72, 85, 97, 109, 118, 126, 149, köszönete.
 A tiszántuli ref. középisk. tanárok nyugdíj- és gyámitézete. 70.
 Köszönet Kovács Ferenc tanácsbírónak. 73.
 Papok életbiztosítása. 73.
 Adám Gerzson tanári jubileuma. 85.
 Gyorokon táncvizsga a 3 felekezeti iskola javára. 85.
 Aradon a felekezeti iskola ügye. 85.
 S. pataki főisk. tanrendje 86, zárvizsga 184, 261.
 Méhész Lajos lelkészválasztása. 97.
 H. szoboszlói egyház szép példája. 97.
 Haan Lajos kitüntetése. 97.
 Véghely Dezső alispánválasztása. 97.
 Prot. kápolna Tátrafüreden. 97.
 Ó Felsége a király adományai. 97.
 Kisujszállási ref. egyház szép példája. 97.
 Tóth Lajos debreczeni tanító jubileuma. 109.
 A szentendrei leányegyház érdekében felhívás 109, köszönet 138.
 Szücs József, Dr. Márk Ferenc lelkészekké választatnak. 110.
 Antal Zsigmond hagyománya. 110.
 Bihari egyházmegyében esperesválasztás. 118.
 Gergely Károly lemondása 118, elmenetele 185.
 Tanterv javaslat a gimnáziumok számára. 123, 131.

Hazai gymn. tanulók népesség száma szerint. 150.
 H. nánási egyház belépése a nyugintézetbe. 150.
 Géresi Kalmán megbízatása 150.
 Csiky Lajos tanárrá választatik. 150.
 Czécsi M. nyilatkozata. 158.
 Rudolf trónörökös nászünnepélye. 158.
 Királyi tábla ítélete 53. §-ra. 158.
 50 éves jubileum. M. Szalkán. 158.
 Tanári nyug- és gyámintézet, Kisujszállás, M. Tur 165, alapító tag Tur 294.
 Simai J. alapítványa. 165.
 Magyar prot. egyetem ügye Dunamelléken. 165.
 M. Turon népszerű előadások. 174.
 Tanáregyleti közgyűlés programja 174, meghívás 193.
 Szabó J. debreczeni tanító jubileuma. 175, 182.
 Pesti papnevelő intézet vizsgarendje. 185.
 Szatmárnémeti gymn. vizsgarendje. 185.
 M. szigeti lyceum vizsgarendje. 194.
 Felhívás tanuló társakhoz. 186.
 Tiszántuli egyházkerületi gyűlés jelzése 202.
 Értesítés a tanítók országos értekezletére nézve. 214.
 Tanáregyesület gyűlése M. Turon. 214, 224.
 Meghívás Nagy István sírköve leleplezésére. 217.
 Énekügyi bizottsági közgyűlés. 217.
 Zákány József hagyománya. 229.
 Debreczeni egyházmegyei közgyűlés jegyzőkönyve. 229.
 Nagy Dániel v. pécsi lelkészválasztatik. 229.
 Köszönet a szegedi egyház részéről. 238.
 Báthori Sándor - s Albert József h. m. vásárhelyi tanítókká választattak. 238.
 Nagy István emlékünnepély. 243.
 H. m. vásárhelyi főgymnáziumban beiratások. 245.
 Debreczeni főgymnáziumban beiratások. 245.
 Iskolai év kezdete a debr. főiskolában. 254, 262.
 Orgona szakértői megvizsgálása. 254.
 Tanrend a debr. főiskolában. 260.
 Pályázat a tanáregyesülettől kitűzött kérdésekre. 261.
 Tanári beigtatás Debreczénben. 262.
 Tanulók létszáma. 262.
 Pápai főiskolában tanév kezdete. 262.
 Hildebrand József alapítványa. 269.
 Szele György tépei lelkészválasztásáról. 270.
 Szatmári Sándor margittai „ 278.
 Polgár Mihály alapítványa. 285.
 Pályázat a tanáregyesület kérdéseire. 293.
 Czelder M. lelkészi értekezlete. 302.
 Veres Károly Bajji egyháznak harangot adott. 302.
 Tiszántuli tanáregyesület választási ülése. 305.
 Országos középiskolai tanáregylet választmányának felterjesztése. 310.
 Pályázat népiskolai könyvek készítésére. 325.
 Hol kezdődik a szemfényvesztés. 325.
 Aradi tanárok felhívása. 333.
 Dr. Vandrak András kitüntetése. 334.
 Pesti theol. intézet növendékei tisztelgése. 334.
 Ugrai egyház részére adományozás. 165.
 Tanári conferentia. B.—9.
 Prot. egyh. és isk. lap szerkesztőségének. 14, 49.
 Vályi János adománya. 342.
 Bonyhai B. 50 éves jubileuma. 342.